

Davidovits Sámuel, Csernovits Sámuel Bátyja

Volt egy testvérem, akit itt látható a képen, és ugyancsak Sámuelnek hívtak, akárcsak engem, és 1918-ban született. Ez úgy történhetett meg, hogy az apám egyáltalán nem értett az adminisztratív ügyekhez, és az általa bementetett zsidó névből ezt hozták ki. Sámuel bátyám szabóinasnak ment, nagyon jó érzéke volt a szabósághoz. Hirsch Ignác és Tímár János műhelyében dolgozott. Fel is szabadult az inaskodásból, jó szabósegéd lett belőle, de 1938-ban meghalt. Úgy látszik, hogy a nélkülözés, a rossz körülmények hatottak a gyomrára, és nem tudta átvészelni a

nehézségeket. 1925. július huszonhetedikén születtem, Marosvásárhelyen, a Wesselényi utcában. Ez jelenleg a Március 8 nevet viseli, egy kimondottan szegény negyed volt. Én az anyám családja nevét viselem, és pedig azért, mert 1925-ben, amikor én születtem, a szüleim házassági szerződése elégett. Apám elment az anyakönyvi hivatalba bejelenteni az én születésem, ahol azonban kérték a házassági levelet. 1925-ben már román adminisztráció volt, és ő egyáltalán nem tudott még magyarul se nagyon, pedig a négy osztály magyarul kötelező volt Kárpátalján is, ami az Osztrák--Magyar Monarchiához tartozott. Ő azonban ritkán beszélt magyarul. Mondta, hogy elégett a házasságlevél. Ott azt felelték, hogy csak úgy tudják a Davidovits névre írni a fiát, ha ír egy nyilatkozatot, hogy az ő fia vagyok. Megírta, el is fogadták, és beírták, hogy Davidovits Sámuel. Amikor 1940-ben bejött a Horthy-Magyarország adminisztrációja, elhívtak engem, és azt mondták, hogy én törvénytelenül használom apám nevét, mert nincs házassági okmány, és nem viselhetem ezután az édesapám nevét, csak az édesanyámét. Mondtam, hogy nincs semmi baj, és felvettem a Csernovits nevet. 1945 után lehetőségem lett volna visszavenni a Davidovits nevet, de nem akartam, mert anyámat nagyon szerettem. Ami a család gazdasági helyzetét illeti, abból kell kiindulni, hogy az apám egyszerű munkás volt. Nem is lehetett más, mert ő például szombaton nem dolgozott. A fizetés kevés volt, és nagy volt a család. Amikor én megszülettem, 1925-ben, a legnagyobb bátyám tizenegy éves volt. Apám abból a fizetésből nyolc személyt kellett eltartson. Az édesanyám nem dolgozott. Mi nyolcan egy kis szoba-konyhában laktunk. Az összterület nem volt nagyobb, mint huszonnyolc-harminc négyzetméter. Az egész kettőbe volt osztva, volt egy kis szoba, kicsi ablakkal, alig jött be a napfény, és volt egy kicsi konyha, amely még csak le sem volt padolva, hanem agyagsimítású volt. Akkor úgy oszlott meg, hogy anyám apámmal aludt egy ágyban, a két nővérünk egy ágyban és három kisebb fiú egy ágyban. A szomszédból, ahol gazdák laktak, csépléskor kunyeráltunk egy kis szalmát, megtömtük a 'surgyét' szalmával. A bútorunk legalább száz éves volt. A poloskák meg hadgyakorlatokat végeztek a bútorzaton.